

СТАНОВИЩЕ

по дисертация за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

на Ирена Тодорова Николова

Тема на дисертацията „Среда за управление на компютърно подпомагани учения по гражданска сигурност“, с научен ръководител доц. д-р Велизар

Шаламанов

от доц. д-р Георги Павлов Павлов от катедра „Национална и регионална сигурност“ към УНСС

Представената дисертация е изследване на възможностите за използване на съвременните технологии при търсене на оптимални начини за решаването на стратегически проблеми в глобален, регионален и национален план. Тя е насочена по конкретно към компютърно подпомаганите учения (КПУ) като ефективна среда за подготовката на кадри за справяне с кризисни ситуации.

Дисертацията съдържа общо 262 страници. Структурирана е в увод, 4 глави, заключение, научно и научно-приложни приноси, библиографска справка и приложения.

В първа глава са разгледани КПУ като основен инструмент за създаване на единна среда за управление при кризисни ситуации. Втора глава е посветена на методите и средствата като основа за реализиране на управление на проекти, с адрес проектно управление на КПУ. Направен е преглед на принципите методологиите и стандартите за проектно управление, както и на добрите практики следващи всички фази от жизнения цикъл.

В трета глава се разработва моделът на среда за управление на КПУ по гражданска сигурност. Моделът обхваща петте основни фази от

управлението на проекта: иницииране, планиране, изпълнение, контрол и завършване.

Четвърта глава е свързана с приложението на модела в реални КПУ по гражданска сигурност. В нея са очертани и някои приложни приноси свързани със сравнителния анализ на две учения от последните 5 години, курса за обучение на специалисти и автоматизираната среда за управление на КПУ Terrorist Act Consequences Management Exercise (ТАКОМ).

Дисертацията е подготвена въз основа на дългогодишна специализирана дейност в областта: лично участие в ученията, внедряване на международни „добри практики“, използване на богатата документация.

Необходимостта от научно изследване на проблема е продиктувана от липсата на систематичен подход в ограничения брой публикации у нас и в чужбина, като и от практическата нужда от усъвършенстване. Именно в тази изключително важна и актуална област на националната сигурност са приносите на представения дисертационен труд.

Библиографията съдържа 171 заглавия на английски, български и руски език, от които 145 публикации и 26 проектна документация, всички те с пряко отношение към предмета на изследванията и предимно от последните 5 години.

Използваната литература показва детайлно познаване на проблема, съчетано с творческо използване на най-новите резултати и документи от националната и международна практика.

Дисертационният труд има **приноси**, които могат да се разделят условно на научни и научно-приложни.

От първите смяtam за особено важни точното идентифициране на проблемните въпроси на прилаганата към момента методология.

Значителни са също научно-приложните приноси като разработката на методика за управление на КПУ както и проведения учебен курс за ефективно управление на проекти/услуги за КПУ.

В дисертацията са използвани 8 публикации, от които 1 журнална статия, 1 в монографията „Управление на промяната“-БАН., 5 доклада на международни и 1 на национална конференции, 7 от тях отпечатани в пълен текст и една под печат. Статията е самостоятелна и е под печат в Information&Security, водещо международно списание за националната, световна и информационна сигурност, а в останалите дисертантът е в съавторство. С тези публикации на Николова се гарантира, че дисертацията представлява оригинално изследване с несъмнен личен принос.

Резултатите от дисертацията са намерили приложение в практиката при реални КПУ и предстои да се използват през ноември 2011. Особено полезни са изработените бланки за точно документиране на различни стадии от работата по КПУ. Смяtam, че за компетентните държавни органи ще бъде полезно да използват направените в дисертацията предложения.

Авторефератът, в обем от 49 страници, е изготвен старательно и отразява правилно приносите на дисертационния труд.

Нямам забележки по отношение на представянето, оформлението и съдържанието на дисертационния труд. В този си вид, дисертацията е добре структурирана и представлява напълно завършен, самостоятелен научен продукт.

В заключение смяtam, че дисертацията на Иrena Тодорова Николова „Среда за управление на компютърно подпомагани учения по гражданска сигурност“ съдържа изследователски приноси със значима научна и практическа стойност и съответства напълно на изискванията за присъждане на научната и образователна степен „доктор“.

15.09.2011 г.

София

ЧЛЕН НА НАУЧНОТО ЖУРИ:

доц. д-р Георги Павлов